

УДК 811.112.2'373.49

**ЕВФЕМІЗМ ЯК ПРОБЛЕМА ПЕРЕКЛАДУ
(НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ ГЕРТИ МЮЛЛЕР “ГОЙДАЛКА ДИХАННЯ”)**

Юлія Михайлівська

*Львівський національний університет імені Івана Франка
вул. Університетська 1, Львів, 79000, Україна
e-mail: makejevca@i.ua*

Розглянуто явище евфемії в художньому творі. Визначено закономірності функціонування евфемізмів у романі Г. Мюллер “Гойдалка дихання”. Здійснено тематичний поділ евфемізмів, проаналізовано переклад німецьких евфемізмів українською мовою та встановлено його найефективніші способи.

Ключові слова: евфемізм, Герта Мюллер, одиниця перекладу, еквівалентність

Конотативні аспекти перекладу набувають усе більшої ваги в сучасному перекладознавстві. Для деяких жанрів та типів тексту, зокрема художнього дискурсу, конотативна еквівалентність є чи не найвищим рівнем еквівалентності. Одним із засобів передачі конотативного забарвлення висловлювання часто виступають евфемізми. З’ясування можливих причин та наслідків неперекладності евфемізмів є необхідним для забезпечення еквівалентності тексту перекладу. Переклад здійснює конкретна особа, що відбиває її суб’єктивне розуміння тексту оригіналу, знання мови перекладу, регіональне походження та особисті уподобання щодо певних способів перекладу. Більше того, відмінності між культурами, різне сприйняття тих чи інших явищ ускладнює процедуру пошуку еквівалента евфемізму, не говорячи вже про його адекватний переклад. Не завжди існує мовна пара, що викликає у носіїв обох мов схожі емоції.

Дослідженню явища евфемії присвячено чимало праць вітчизняних та зарубіжних науковців. Проте в них досліджували лексико-семантичні та функціональні особливості евфемізмів [Н. Бердова, 1981; О. Манютіна, 2009], способи їх мовної реалізації [Р. Тройса, 2006], особливості вживання в політичному дискурсі [J. Förderer, 2003], тоді як перекладацький аспект, а саме проблема відтворення німецьких художніх евфемізмів у перекладі, ще не знайшов висвітлення в наукових працях.

Мета цієї розвідки – виявлення закономірностей перекладу евфемізмів у художній літературі.

Об’єкт дослідження – евфемізми в романі Герти Мюллер “Гойдалка дихання”. Предмет дослідження – способи та прийоми передачі евфемізмів українською мовою.

Методом суцільної вибірки виявлено 84 евфемізми в тексті роману “Гойдалка дихання”. Результати перекладознавчого аналізу засвідчують наявність різноманітних засобів перекладу евфемізмів українською мовою.

Проаналізувавши низку лінгвістичних праць, визначаємо евфемізм як одиницю вторинної номінації з відносно позитивною конотацією для уникнення суспільно неприйнятних чи табуйованих слів та виразів, пом'якшене та прикрашене позначення певних предметів чи явищ або ж їх завуальовування з метою спотворення дійсності [В. Великорода, 2008; О. Маньютіна, 2009; Е. Різель, 1959; С. Люхтенберг, 1985; Н. Цельнер, 1997; Д. Фаульзайт, 1969].

Явище евфемії широко представлено в сучасній німецько- та україномовній художній літературі. Евфемізація роману Герти Мюллер “Гойдалка дихання” зумовлена тематикою твору. “Гойдалка дихання” присвячена темі концентраційних таборів. Сімнадцятирічний румунський німець Леопольд Ауберг 1945-го року, після Другої світової війни, потрапляє у трудовий табір на Донеччину. Протягом п'яти років він разом з іншими депортованими змушений виконувати примусові роботи задля відбудови СРСР.

У післямові до роману Герта Мюллер вказує на документальну основу твору. Після війни радянське командування видало наказ про вивезення на примусові роботи до СРСР близько вісімдесяти тисяч румунських німців, чоловіків і жінок у віці від 17 до 45 років. Депортація велася брутально, без огляду на виправданість жертв чи їхню провину. Понад десятиліття розмови про наслідки тоталітарного режиму, який нещадно нищив індивідуальність і принижував гідність, брутально витискуючи з людського ества усілякі прояви гуманізму, були для румунів табу, а це вже слугує причиною вживання евфемізмів у романі.

Вживання значної кількості евфемізмів у романі зумовлене також його біографічністю. Історія оповідається від першої особи, а наратор є водночас головним персонажем твору. Форма оповіді наближена до усного спогаду, об'єктом зображення стають найяскравіші враження, навколо яких зосереджені думки та відчуття. Герой, описуючи своє існування в таборі, намагається уникнути неприємних слів та виразів, які змальовують життя депортованих, їхній побут, задля пом'якшення неприємного враження, яке б могла справити пряма номінація певних явищ на людей, яких вони стосуються. Це пов'язано з внутрішнім станом оповідача. У таборі руйнуються будь-які моральні принципи. Порушення таких норм було б немислимим у вільному світі. Стан героя погіршує ще й той факт, що він гомосексуаліст і мусить це постійно приховувати. У романі жодного разу не зустрічається пряма номінація цієї тематики, читач дізнається про це в завуальованому вигляді лише за допомогою евфемізмів. Крім того, головний персонаж передає пряму мову своїх “начальників” і “наглядачів”, в якій теж наявні евфемізми, що приховують справжні наміри режиму.

Оскільки евфемізм є одним із ключових тропів у романі, то необхідність їх адекватного перекладу не викликає сумнівів.

Пропонований аналіз дає підстави класифікувати евфемізми на тематичні групи. Це позначення наступних явищ:

- 1) табірні будні: “*Gestohlen haben wir vor, während und nach der Arbeit, nur nicht beim Betteln, das wir Hausieren nannten*“ [17, с. 23] – “Ми крали до, під час і після роботи, не лише під час старцювання, яке ми називали тандитництвом“ [16]; “*Wie oft haben wir in den kommenden fünf Jahren, als uns der Hungerengel heimsuchte, diesen starren blauen Ziegen geglichen*“ [17, с. 20] – “Як часто протягом наступних п'яти років, коли до нас приходив янгол голоду, ми ставали схожими на цих застиглих синіх кіз” [16];
- 2) панівний режим: “*Auch für die Zwangsarbeit hatten die Russen und die Rumänen schon zu Hause auf der Liste ein angenehmes Wort gefunden: WIEDERAUFBAU. Dieses Wort war entgiftet. Wenn schon AUFBAU, dann hätte es Zwangsaufbau hei-*

- ßen müssen*“ [17, с. 183] – “Для примусової роботи росіяни і румуни ще вдома записали на листочку приємне слово: ВІДБУДОВА. Це слово було позбавлене отрути. А якщо ВІДБУДОВА, то вже слід було називати її ПРИМУСОВОЮ ВІДБУДОВОЮ” [16]; *Meine Arbeitsnummer war 756* [17, с. 26] – “Я мав робочий номер 756” [16]; “SKORO DOMOJ. Das hieß: Bald fährt ihr. Dieses russische BALD stahl uns die längste Zeit der Welt” [17, с. 28] – “СКОРО ДОМОЙ. Це російське СКОРО забирало у нас найдовший у нашому житті період” [16]; “*Wenn Sonntag morgen einer im Hof liegt, heißt es Fluchtversuch*” [17, с. 145] – “Якщо у неділю вранці когось знаходять у дворі, це називається спробою втечі” [16];
- 3) особи: “*Und es ging auf sieben Seiten um einen Mann mit dem Namen T.P. Und um einen mit dem Namen A.G. Und um einen K.H. und einen O. E. (...) Der Trudi Pelikan gab ich den Decknamen SCHWAN*” [17, с. 281] – “А потім на семи сторінках розповідалося про чоловіка на ім'я Т. П. І про іншого на ім'я А. Г. І ще про одного К. Г. і про О. Е. (...) Для Труді Пелікан я вигадав ім'я ЛЕБІДЬ” [16];
- 4) морально-етичні норми суспільства: “*Sie war schwachsinnig*” [17, с. 43] – “Вона була розумово неповноцінною” [16]; „(...) weil ich zu pummelig war” [17, с. 54] – “(...) бо я був занадто повним” [16]; “*Das Wort Schamhaar wurde nicht ausgesprochen. Man hat gesagt: Mich juckt es unten*” [17, с. 233] – “Слова інтимні частини тіла не вживалися. Кажали просто: у мене чухається внизу” [16]; “*Als seine Frau eingeschlafen ist, habe es auch so geregnet*” [17, с. 289] – “Коли заснула його дружина, теж ішов такий дощ” [16];
- 5) статеві стосунки: “*Sie kommen zur Katzenhochzeit mit unseren Frauen*” [17, с. 93] – “Вони зустрічаються тут” [16]; “*Die Abendliebe blieb weiterhin unverzichtbar*” [17, с. 95] – “Хоча від вечірнього кохання відмовитись було неможливо” [16]; “*Zum Rendezvous, so hieß das im Park*” [17, с. 8] – “Я приходив сюди на побачення – так це називалося у парку” [16].

Для пропонованого дослідження важливим є, наскільки ці вторинні номінації зберігаються і відтворюються в перекладі.

Перш ніж перейти до аналізу перекладу, варто зупинитись на визначенні одного з найголовніших понять у перекладознавстві – еквівалентності.

К. Райс та Г. Вермеер подають таке визначення: “Еквівалентність – відношення між вихідним та кінцевим текстами, які виконують аналогічні комунікативні функції в різних культурах. Це – збереження відносної рівноцінності змістової, семантичної, стилістичної і функціонально-комунікативної інформації, що містять оригінал і переклад” [14, с. 19].

В. Коллер виокремлює 5 типів еквівалентності: 1) денотативна – денотат першотвору знаходить свій відповідник у перекладі; 2) конотативна – відповідає за актуалізацію схожих асоціативних конотацій і в реципієнта вихідної мови, і в адресата мови перекладу; 3) текстово-нормативна – дотримання мовних норм стилю; 4) прагматична – орієнтація тексту перекладу на читача; 5) формально-естетична – збереження естетичних, формальних та індивідуальних властивостей оригіналу [11, с. 128].

Дотримання усіх типів еквівалентності – запорука успішного перекладу. Для перекладу евфемізмів важливим є саме збереження конотативної еквівалентності, тобто емоційно-експресивного значення мовної одиниці. Адже ігнорування емоційної пресупозиції висловлювання, а в цьому дослідженні евфемістичності, призведе до неправильного сприйняття читачем внутрішнього світу героя роману і табірної дійсності.

Зіставляючи німецький першотвір з українським перекладом, необхідно простежити відповідність оригіналові засобів експресивності, вжитих перекладачем, збереження ключових слів, мовних засобів емоційності тощо. Збереження конотативних та комунікативно-прагматичних функцій евфемізму, відтворення прагматики адресата є важливою передумовою еквівалентності текстів.

Значення окремих слів і лексичних одиниць однозначно можна визначити лише в контексті. Тому для визначення методів перекладу евфемізмів розглянемо ще таке поняття як одиниця перекладу (далі – ОП), “транслятема” за визначенням В. Коптілова, що є центральним у перекладознавстві. ОП – це мінімальна смислова одиниця вихідного тексту, яка знаходить свій еквівалент у мові перекладу [7, с. 94]. Як зазначає В. Коллер, транслятема, на відміну від лінгвістичних одиниць, величина змінна, оскільки розміри її диктуються змістом [11, с. 95]. Вона щоразу виступає як певний “атом змісту”, який не можна поділити без руйнування цього змісту [4, с. 13].

У романі виокремлюємо такі рівні ОП: 1) фонема / графема (8,7%): *Kati Planton* [17, с. 43] – *Катя Плантон* [16]; 2) морфема (6,2%): *Abendliebe* [17, с. 95] – *вечірнє кохання* [16]; 3) лексема (70,1%): “*Sie war eine korpulente Frau*” [17, с. 101] – “*Вона мала досить об’ємне тіло*” [16]; 4) словосполучення (10%): *PEK – Wanne* [17, с. 164] – *резервуар* [16]; “*Mein Vater ist mit mir zum Arzt gegangen, weil ich nicht normal bin, (...)*” [17, с. 130] – “*Мій батько ходив зі мною до лікаря, бо переживав, що у мене якесь відхилення, (...)*” [16]; 5) речення (5%): “*Samstags haben die Wachposten gute Laune vom Zuckerrübenschlaps, da fliegt leicht eine Kugel*” [17, с. 145] – “*По суботах вартові здебільшого у хорошому настрої від самогонки з цукрового буряку, тож недовго нарватися на кулю*” [16].

Як бачимо, найчастотнішою ОП у романі є лексема.

В. Коптілов стверджує, що перекладач щоразу ставить перед собою питання: чому транслятема охоплює саме такі слова, саме такі типи речень, саме таку ритміку для побудови художнього образу. Даючи відповідь на це питання, він прагне віднайти у своїй мові відповідні засоби, які допомогли б йому з найбільшою повнотою, правдивістю, природністю й переконливістю виразити художній задум автора оригіналу [4, с. 13]. Перекладач повинен не тільки правильно відтворити ідеї автора роману, драми чи поеми, а й відобразити спосіб художнього втілення цих ідей, передати образність оригіналу з не меншою силою, ніж це зробив його автор [4, с. 5].

Існує безліч класифікацій прийомів перекладу, або ж, іншими словами, перекладацьких трансформацій, запропонованих різними авторами (Я. Рецкер, 1982; А. Фітерман та Т. Левицька, 1971; Ж.-П. Віне та Ж. Дарбельне, 1978; К. Райс, 1984; У. Кауц, 2000). Проте більшість лінгвістів погоджуються, що всі перекладацькі трансформації поділяються на лексичні, граматичні та змішані (або комплексні).

Ж.-П. Віне та Ж. Дарбельне виокремлюють 2 шляхи реалізації перекладу: прямий та непрямий [3, с. 157–167]. При прямому перекладі структура тексту оригіналу лінійно переноситься на текст перекладу. Непрямий переклад передбачає асиметрію мови оригіналу (далі – МО) та мови перекладу (далі – МП), виникає потреба у відступі від системних еквівалентів, тобто в перекладацьких трансформаціях.

У пропонованому дослідженні, беручи за основу класифікацію Ж.-П. Віне та Ж. Дарбельне, виділяємо такі методи прямого перекладу (47,6%):

- запозичення – графічне чи фонетичне запозичення елемента вихідного тексту, щоб заповнити прогалину в МП або для створення стилістичного ефекту: “(...)

wann wir nach Hause dürfen, sagten sie kurz: SKORO DOMOJ“ [17, с. 28] – “(...) коли вже можна буде додому, відповідь була короткою: СКОРО ДОМОЙ” [16]; “Und es ging auf sieben Seiten um einen Mann mit dem Namen T.P.” [17, с. 281] – “А поміт на семи сторінках розповідалося про чоловіка на ім'я Т.П.” [16];

- калькування – запозичення синтагми МО і буквальный переклад її елементів, використовуючи синтаксичну структуру МП: “(...), etwas Besseres als die Abendliebe mit einem Zwangsarbeiter im Barackenbett hinter der Decke” [17, с. 95] – “(...), це було трохи краще, ніж вечірнє кохання з депортованим із сусіднього барака на нарах під ковдрою” [16];
- дослівний переклад або субституція – заміна лексичної і синтаксичної структури МО ідентичною структурою МП: “(...) er riecht nach Wodka” [17, с. 136]. – “(...) він пахне горілкою” [16]; „ (...) ich spüre von allen lateinischen Geheimnissen ein bisschen was in mir“ [17, с. 150] – “(...)відчуваю, що у мені є потроху від кожної з її латинських тасмниць” [16].

У. Кауц пропонує розгорнутішу класифікацію перекладацьких трансформацій [10, с. 126–133], що Ж.-П. Віне та Ж. Дарбельне називають непрямым перекладом. У перекладі роману зустрічаються такі перекладацькі трансформації:

- 1) граматичні трансформації (17,9%) – зміна на морфологічному чи синтаксичному рівнях:
  - зміни в межах граматичної категорії (категорії числа, стану): “Ich wollte weg aus dem Fingerhut der kleinen Stadt, wo alle Steine Augen hatten” [17, с.7] – “Я хотів вирватися з наперстка маленького містечка, де кожен камінь мав очі” [16]; “Der Zopf wurde ihr gestohlen” [17, с. 102] – “Косу в неї вкрали” [16];
  - зміна частин мови: “Unter den Gästen fielen wir ein bisschen auf, weil wir zu leger gekleidet waren” [17, с. 118] – “Ми трохи виділялися серед гостей недбалістю свого одягу” [16]; “Mir war bereits etwas zugestoßen“ [17, с. 8] – “Зі мною вже сталася одна річ“ [16];
  - зміна синтаксичної структури (зміна членів речення; порядку слів, частин речень або послідовності речень; зміна синтаксичного зв'язку між реченнями): “Wenn der Regen die Steppe wochenlang vergisst (...)” [17, с. 42] – “Коли дощ забуває про степ на цілі довгі тижні” [16];
- 2) семантичні трансформації (32,1%):
  - синонімічний переклад: “(...) weil ich zu pummelig war” [17, с. 54] – “(...) бо я був занадто повним” [16];
  - антонімічний переклад: “Ich hatte mir gewünscht, dass mein Ersatzbruder nicht mehr lebt” [17, с. 244] – “Насправді я загадав бажання, щоб мій ерзац-брат помер” [16];
  - експлікація значення: “Man wusste aus der Zeitung: Die Sonde. Ein schlimmes Wort, es bedeutete, die Sonde brennt wieder und niemand kann sie löschen” [17, с. 185] – “З газет було відомо: горить зонд. Це було погане слово, яке означало, що знову горить зонд і ніхто не може погасити його” [16];
  - імплікація значення: “(...), aber für die Russen waren wir als Deutsche schuld an Hitlers Verbrechen” [17, с. 44] – “(...) ми винні разом з Гітлером” [16];
  - конкретизація: “Der Naturkundeführer ging in den Krieg und kam nicht wieder” [17, с. 57] – “Учитель природознавства пішов на війну і не повернувся” [16];

- генералізація: “*Wir standen im Scheinwerferkegel in der PEK-Wanne, ein 2 Meter tiefes Bassin, (...)*” [17, с. 164] – “*Ми стояли у світлі ліхтаря біля резервуару двометрової глибини, (...)*” [16];
- трансметафоризація: “*(...) dass bei der Trudi Pelikan im Register der Krankenbaracke 334 Tote in Frieden ruhen (...)*” [17, с. 254] – “*(...) що у реєстрі медпункту Труді Пелікан вписала 334 душі, які спочили з миром (...)*” [16];
- деметафоризація: “*Der Kowatsch Anton hat gesagt, sie kommen zur Katzenhochzeit mit unseren Frauen*” [17, с. 93] – “*Ковач Антон розповідав мені, що вони зустрічаються тут*” [16];
- парафраза: “*Abräumen ist nichts Böses, im umgekehrten Fall würde der Leichnam mit einem dasselbe tun, und man würde es ihm gönnen*” [17, с. 148] – “*Забирати у мерця не соромно, бо якби ти опинився на його місці, він зробив би те саме, і ти б йому це дозволив*” [16]; “*Wie gemein und still dieses Nachtländchen war, wie es uns in der Notdurft blamierte*” [17, с. 21] – “*Якою підступною і тихою була ця нічна земля, як принижувала нас у залагодженні тілесної потреби*” [16].

Крім того, в романі знаходимо приклади упушення, ігнорування текстового сегменту (2,4%), що призводить до втрати конотативного забарвлення висловлювання, напр.: “*Es wurde dunkel und wir machten noch eine Schwarzfahrt zu seinem Bruder. Wir hatten Kohle geladen*” [17, с. 135] – “*Вже стемніло, а ми ще їхали до його брата. Везли вугілля*” [16]. Як бачимо, у перекладі відсутня інформація про заборону здійснення такої поїздки.

Отже, евфемістичність роману зумовлена тематикою твору та біографічною оповіддю. Переклад евфемізмів є необхідним для збереження конотативної та прагматичної еквівалентності тексту. Дослідження засвідчило: найекономніший та найточніший спосіб досягнення еквівалентності евфемізмів забезпечують лексичні відповідники, тобто субституція. При цьому не змінюється синтаксична структура висловлювання, словесний портрет мовця. Проте розбіжність у мовних структурах, відсутність словникової відповідності призводить також і до частого використання семантичних трансформацій. Особливості вживання евфемізмів у текстах різних жанрів та їхня перекладність стане цікавим напрямом для подальшого дослідження.

---

1. Бархударов Л. Язык и перевод. Вопросы общей и частной теории перевода / Л. Бархударов. – Москва : Международные отношения, 1975. – 239 с. 2. Великорода В. Семантичні та функціонально-прагматичні характеристики евфемізмів в англійській мові : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : 10.02.04 / В. Б. Великорода. – Львів, 2008. – 19 с. 3. Вине Ж.-П. Технические способы перевода / Ж.-П. Вине, Ж. Дарбельне // Вопросы теории перевода в зарубежной лингвистике. – Москва : Международные отношения, 1978. – С. 157–167. 4. Коптілов В. Теорія і практика перекладу / Віктор Коптілов. – Київ : Юніверс, 2003. – 280 с. 5. Левицкая Т. Почему нужны грамматические трансформации при переводе / Т. Левицкая, А. Фитерман // Тетради переводчика. – Москва : Международные отношения, 1971. – С. 57. 6. Манютіна О. Лексико-семантичні та функціональні особливості евфемізмів у сучасній англійській мові (на матеріалі бульварної жіночої прози ХХ–ХХІ ст.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : 10.02.04 / О. Манютіна. – Чернівці, 2009. – 19 с. 7. Назаркевич Х. Основи перекладознавства. Grundkurs Translatologie / Христина Назаркевич. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2010. – 298 с. 8. Рецкер Я. И. Пособие по переводу с английского языка на русский язык / Я. Рецкер – Москва : Просвещение, 1982. – 159 с. 9. Faulseit D. Stilistische Mittel und Möglichkeiten

der deutschen Sprache / Dieter Faulseit, Gudrun Kühn. – Leipzig : VEB Bibliographisches Institut, 1969. – 368 S. 10. Kautz U. Handbuch Didaktik des Übersetzens und Dolmetschens / Ulrich Kautz. – München : Iudicium, 2002. – 643 S. 11. Koller W. Einführung in die Übersetzungswissenschaft / Werner Koller. – Heidelberg; Wiesbaden : Quelle & Meyer, 1992. – 343 S. 12. Luchtenberg S. Euphemismen im heutigen Deutsch / Sigrid Luchtenberg. – Frankfurt am Main : P. Lang, 1985. – 299 S. 13. Riesel E. Stil der deutschen Sprache / Elisa Riesel. – Moskau : Verlag für fremdsprachige Literatur, 1959. – 314 S. 14. Reiß K. Grundlegung einer allgemeinen Translationstheorie / Katharina Reiß, Hans J. Vermeer. – Tübingen : Max Niemeyer Verlag, 1984. – 248 S. 15. Zöllner N. Der Euphemismus im alltäglichen und politischen Sprachgebrauch des Englischen / Nicole Zöllner. – Frankfurt am Main : P. Lang, 1997. – 444 S. **Джерела ілюстративного матеріалу:** 16. Мюллер Г. Гойдалка дихання / Герта Мюллер. [Режим доступу : <http://www.e-reading.me/book.php?book=1003029>] від 10.02.2014. 17. Müller H. Atemschaukel / Herta Müller. – München : Carl Hanser Verlag, 2009. – 304 S.

ЭВФЕМИЗМ КАК ПРОБЛЕМА ПЕРЕВОДА (НА МАТЕРИАЛЕ РОМАНА ГЕРТЫ МЮЛЛЕР “КАЧЕЛИ ДЫХАНИЯ”)

Юлия Михайливская

*Львовский национальный университет имени Ивана Франко
ул. Университетская 1, Львов, 79000, Украина
e-mail: makejevec@i.ua*

Рассмотрено явление эвфемии в художественном произведении. Определены закономерности функционирования эвфемизмов в романе Г. Мюллер “Качели дыхания”. Осуществлено тематическое разделение эвфемизмов, проанализирован перевод немецких эвфемизмов в украинском языке и установлены его наиболее эффективные способы.

Ключевые слова: эвфемизм, Герта Мюллер, единица перевода, эквивалентность.

EUPHEMISM AS A PROBLEM OF TRANSLATION (ON THE MATERIAL OF THE NOVEL *THE HUNGER ANGEL* BY HERTA MÜLLER)

Yuliya Mykhailivska

*Ivan Franko National University of Lviv,
1, Universytetska St., Lviv, 79000, Ukraine
e-mail: makejevec@i.ua*

The article deals with the use of euphemisms in fiction. The features of the functioning of euphemisms in the novel *The Hunger Angel* by Herta Müller were examined. Some thematic groups of euphemisms were singled out. The translation of German euphemisms is analyzed and the most effective ways of rendering their specificity are identified.

Keywords: euphemism, Herta Müller, translation unit, equivalence.

Стаття надійшла до редколегії
21.09.2014 р.

Статтю прийнято до друку
26.10.2014 р.